

Aisaia

Kadäni wakiken Profet kubätä Anutu täño manbiñam yänghänkuk

Aisaia 2:1-5

Yawetä kome terak bänep kwini api pewän ahäneñ

2 ¹ Aisaia, Emos täño nanakitä Juda kome ba Jerusalem yotpärareken api ahäwek yän ñode kañpäñ nadänjkuk; ²^a Kämi-kämi imaka ñode api ahäwek;

Yawe täño pomtä pom ätu bämopiken intäjukuninik api irek.

Tänkañ pom uterak kudupi yottä api irek.

Ude irirän äma äbori äbori mäyaptä uken api äbän itneñ.

³ ^b Äbänpäñ ñode api yäneñ; Äbäkañ Yawe täño pom ño terak äronpäñ Jekop täño Anutu unitäño kudupi yotken ärona.

Äronitna kudän ini gäripi nadäk täyak u niwetpäñ niwoñäreñirän kädet nintä täkta iwoyänjkuko u kañ iwatna.

U imata, Yawe täño mantä Jerusalem u ahänkañ api weñ yäpmän kweko unita.

⁴ ^c Unitä äma äbori äbori täño duñwewek man yäpän siwoñ tawäpäñ äbot kubägän irit api pewän ahäneñ.

Ude täñirän ämik täño tuñum däpmän kwäkwä yänpewä imaka epän täga tänañi nitek api ahäneñ.

Ude täñkañ äbot kubätä äbot kubäta iwan wari nämo api täneñ. Ba ämik täkta yänpäñ-nadäk täktäk kädet wari nämo api täneñ.

^a 2:2 Sam 86:9; Ais 11:10, 49:6; Rev 11:15, 21:10 ^b 2:3 Sam 25:8-9; Luk 11:28; Jem 1:25; Apos 13:46-48 ^c 2:4 Sam 96:13; Jon 16:8-11; Apos 17:31

5^d Eruk, Jekop tãjo äboriye, in äbãkaŋ Yawe tãjo penyãnek gãnaŋ itpãŋ kuŋatna!

Aisaia 5:1-7

Wain epãnta man wãrani

5 ^{1e} Yãke! In nadãnjirã notnapak tãgagãmãn kubãta kap tewa. Kap uwã wain epãnita yãŋpãŋ yãŋ-tewayãŋ. Notnapak tãgagãmãn unitã pom kubã terak, kome gakŋi säkgãmãnik uken wain epãn tãŋkuk.

²U kome duŋpãŋ mobã jiraŋ-jiraŋ kudup tãŋureŋ tãŋpãn kwãpãŋ wain yet tãgatãga piŋkuk. Ude tãŋkaŋ iwanta yãŋpãŋ wain epãn unita watã itta epãn bãmopiken yot kãroni kubã tãŋkuk. Ude tãŋkaŋ wain mujipi yeŋ kãkãrirãn ume ahãkta awaŋ kubã ãneŋkuk. Ude tãŋ paotkaŋ mujipi säkgãmãn wãdãnjirã yabãkta nadãŋkaŋ itsãmbuk. Upãŋkaŋ mujipi waki jãgãmi-tãgãn wãdãŋkuŋ.

³Unita notnapak unitã ñode yãŋkuk; Eruk, Juda ba Jerusalem ãmawebe, in nãwerut. Netãtã goret tãyak? Nãkŋa ba wain epãn piŋkuro u? ⁴Nãk nadãtat, nãk wain mujipi säkgãmãn ahãkta epãni säkgãmãn tãŋkut. Ude tãŋkuropãŋ mebãri imata wain mujipi waki jãgãmi tãkaŋ? Imaka kubã nãmo tãŋkuro unita ude tãkaŋ ba?

⁵Unita apiŋo wain epãna unita jide tãŋpayãŋ tãyat u kwawak tãwet ahãwayãŋ; Nãk wain epãn unitãjo yewa wãramurakaŋ tom ägwãritã ãpmonkaŋ yeŋ gatãŋpãŋ api nãneŋ. ⁶Ude tãŋkaŋ epãn kome u tãŋpa wawãpãŋ pewa kohorãk dãrãk-dãrãk bipi api tãdotpeŋ kwek. Tãdõrirã tãŋkerut-kerut epãn wari nãmo api tãŋpet. Ba iwãn kome uken takta api iniŋ bitnãwet yãk. Notnapaktã ude yãŋkuk

⁷Eruk unitãjo mebãri ñode; Isrel ba Juda ãmawebe uwã Yawe kehãromi mãhemi tãjo wain yeri piŋkuko udewani. U gãripi nadãŋpãŋ watãni säkgãmãn it tãŋkukonik. ãmawebe kudãn siwonji tãnjirã yabãkta gãripi nadãk tãŋkukonik. Ba ãma ätu oraŋ yãmiŋpãŋ tãŋkentãk-kentãk tãŋ yãmiŋjirã yabãkta nadãk tãŋkukonik. Upãŋ nãmo! U kudãn wakiinik tãk tãŋkuŋonik. Uwã ãma ätu komi yãmiŋpãŋ yãniŋ wãrãtpãŋ iwan tãŋ yãmiŋkuŋ.

Aisaia 6:1-13

Anututã Aisaia epãn man iwetkuk

6 ^{1f} Intãjukun ãma wãpi Usiatã kumbuko obaŋ uken kaŋkut; Ekãni ãma ãrowani tãjo maŋirani bãgup säkgãmãn terak wãpi biŋam

^d 2:5 Ais 50:10, 60:1; Luk 1:79; Jon 12:35-36; Efe 5:8; Rev 21:24 ^e 5:1-2 Mat 21:33; Mak 12:1; Luk 20:9 ^f 6:1 Kis 24:10; Mat 25:31; Jon 1:18; 1Ti 6:16; Rev 4:10, 7:15

ärowani nitek manjit irirän kaŋkut. Täŋpākaŋ teki kārōŋi unitā kudupi yot kudup tokŋeŋpāŋ itkuk. ²Itkuko u punin terakā aŋero māyaptā piāŋ kuŋatkuŋ. Aŋero kubākubā piri 6 nitek. Täŋpāŋ piri yarätä iŋami dapun peŋpipiŋkuŋ. Täŋ, piri yarätāwā kuroŋiyat uwāk täŋpipiŋkuŋ. Täŋ, piri yarätāwā piāŋ kuŋatta. ³ Piāŋ kuŋatkaŋ man nāwetgāwet ŋode täŋkuŋ;

Yawe Kehāromi māhemi uwā kudupitā kudupitā kudupiinik!

Unitāŋo peŋyāŋjeki ba epmāgettā komeni komeni it tokŋetak.

⁴ Täŋpākaŋ aŋero unitāŋo gera māmā ahāŋirān kudupi yot unitāŋo mobātā kwaiŋkuŋ. Täŋkaŋ gupetā yot tokŋeŋkuk. ⁵ Ude ahāŋirān gera ŋode yāŋkut; Butewaki! Nāk paorayāŋ tāyat! Nāk mena jinom waki, ba äbotnaye imaka, meni jinom wakigān. Wāra! Dapunatā intājukun āma Yawe kehāromi māhemi u kāyat unita jide täŋpāŋ api iret!

⁶ Ude yāŋira aŋero kubātā kādāp gāyek bukāken nanik kätupmāŋpāŋ yāpmāŋ piāŋ nākken ābuk. ⁷ Äbāŋpāŋ kādāp gāyek u mena jinomken yāputpāŋ yāŋkuk; Ŋo ka yāk. Kādāp gāyek ŋowā meka jinom terak irirān momika kewenirān unitāŋo kowata tāretak uba!

⁸ Ude nāwerānkaŋ Yawetā ŋode yāŋirān nadāŋkut; Netāpāŋ api iwera kwek? Ba netā manbiŋamnin api yāpmāŋ kuŋ nimek? Ude yāŋirān nadāŋpāŋ yāŋkut; Nākā tāga kwet! Nākpāŋ nepmaŋpi kwa yāŋ iwetkut.

⁹ Ude yāwawā nāwetkuk; Pāŋku āma äbot ŋo ŋode kaŋ yāwet;

Jukuŋin tāwā api nadāneŋo upāŋkaŋ bāneŋjintā nāmo api nadāwā tāreneŋ. Dapunjintā api iŋineŋo upāŋkaŋ nāmo api kawā tāreneŋ.

¹⁰ Yawetā ude nāwetpāŋ ŋode nāwetgān täŋkuk;

Gākā ude yāwetpāŋ āmawebe äbot ŋo bāneŋi täŋpewi guŋ tawut. Ba täŋpewi jukuni pik täŋpākaŋ dapuri täŋpipi.

Ude nāmo täŋpayāŋ tāyan uwā dapuritā imaka api kaŋ-dākŋeneŋ ba jukunitā api nadāwā tumneŋ, ba bāneŋpitā nadākinik täŋpāŋ nākken āneŋi äbāŋirā yāpa tāgawāpāŋ yepmaŋpero udetā.

¹¹ Ude nāwerānā iwetkut; Yawe, man u kadāni jide ude api yāŋ yāpmāŋ ärowet? Ude yāwawā nāwetkuk;

Yāŋ yāpmāŋ kuŋ itkaŋ imaka ŋode ahāwayāŋ tāko unita itsāmben; Yotpārare it yāpmāŋ kukaŋ uwā waŋpāŋ parirā āmawebe u irani yāwat kireŋpewā api kuŋtäŋpā kuneŋ. Ba unitāŋo ketem epāni ba imakaniye u kudup paotiniŋ api tāneŋ.

¹² Bureni, Yawe nākā āmawebe u kuduŋtagān yāwat kireŋpewa yotpārareni peŋpeŋ kuŋ moreŋirā komeni ude bumik nāmo, jopitā jopiinik api pärek.

⁸ 6:3 Kis 15:11; Rev 4:8 ^h 6:4 Rev 15:8 ⁱ 6:5 Luk 5:8; Rev 1:16-17; Jem 3:2

^j 6:6-7 Ais 5:3; Hib 9:14; 1Jo 1:7, 2:1-2; Mat 3:11 ^k 6:8 Mat 28:19-20; Apos 22:28, 26:16-17, 20:24; Efe 3:8 ^l 6:9-10 Mat 13:14-15; Mak 4:12; Luk 8:10; Jon 12:40;

Apos 28:26-27

¹³ Kokoki irayän täko u kudup api pewä paotneḡ. Upänkaḡ päya madäwanitä käririḡ taḡpeḡ ärok täkaḡ ude api ahäwek. Ämawebe kuduptagaḡ api paotneḡo upänkaḡ näkḡo äbot kodaki kudupi kubä api ahäneḡ.

Aisaia 7:10-17

Anututä intäjukun äma wäpi Ahas kudän kudupi kubä iwoḡäreḡkuk

7 ¹⁰ Eruk, Aisaia tä Yawe täḡo meni jinom yäpmanḡpän Juda täḡo intäjukun äma wäpi Ahas ḡode iwetḡän täḡkuk;

¹¹ Gäkä kudän kudupi kubä ḡawoḡärektä Yawe Anutuka iwet yabä. Kudän jide käwayän nadätan u ḡäkḡaken ḡärip iwet yabä. Kumbani komeken ban umuken naniktä kudän kubä ahänjirän kakta nadätan, ba kunum ḡanaḡ naniktä ahänjirän kakta nadätan ba deken naniktä ahänjirän kakta ḡäripi nadätan u imaka, täḡagaḡän. Yawe iwet yabänjiri ini api ḡawoḡärewek.

¹² Ude yäwänä Ahastä yänḡkuk; Näk ude nämo täḡpayän. Yawetä mebärini kwawak pewän ahäwut yän jop nämo peḡ iwerayän. ¹³ Ahastä ude yäwänä Aisaia tä kowata ḡode iwetkuk; Wa! Devit täḡo orani, ḡäk juku peḡpän nadäsi. Bitnätan uwä Anutu täḡo man utan ubayän. Utan unitä ḡaḡani namitak uwä imaka täpuri bumik. Upänkaḡ Anututä ḡaḡani udeḡän nadäkta nadäwätäk täpuri nämo täyan ba jide? ¹⁴ ^m Eruk, kudän kudupita iwet yabäkta bitnätan upänkaḡ Ekänitä ini kudän kubä api ḡawoḡärewek. Kudän uwä ḡode; Webe gubaḡ, ämakät nämo pärani kubätä nanak kok itpän nanak ämani kubä bäyawayän täko unitäḡo wäpi Imanuel yän api iwetneḡ. ¹⁵ Täḡpäkaḡ nanak unitä täḡaḡpän waki ba täḡa täḡo mebäri nadäwän tärewäwä kähäräp umenikät bulimakau täḡo nonoḡpän api näḡpek.

¹⁶ Upänkaḡ kadäni u nämo ahänjirän ḡode api ahäwek; Kome yarä täḡo intäjukun ämata bumta umuntak täyan, unitäḡo kome uwä ämani nämo, jop api pärek.

¹⁷ Kadäni uken Yawetä in bämopjinken kadäni waki kubä api pewän ahäneḡ. Intäjukun äma ḡäkḡa ba näḡät moräkaye ba ämawebekaye watä it yämik täyan u kudup terak api ahän tamek. Bian Isrel kenta Juda duḡ-weḡpän ämik täḡpän inigän inigän yäpmanḡ daniḡpän itkuḡo unitäḡo bäräpi irepmitpän api ahäwek. Bureni, kadäni uken Yawetä Asiria kome täḡo intäjukun äma komigämän ukät komi ämaniye inken api imagut yäpmanḡ äbek.

^m 7:14 Mat 1:23

*Aisaia 9:1-7***Intäjukun äma säkgämäninik kubä api ahäweko unitäño manbiñam**

9 ¹ "Bian Yawetä Naptali kenta Sebulun täño kome täñpän wawäpän yepmanpän mäyäk pähap nadänkuñ. Ude täñjukopän kadäni kubä ahäwayän täyakken kome ukäda, Mediterenian gwägu pähaptä pänku Jodan ume kukñi udude, ba Galili kome, äma äbanitä it täkanken u imaka, wäpi biñam yäpmänirä kadäni waki irit u api paorek.

² °Ämawebe bipmäj urani gänäñ kuñat yäpmäj äbuño upänkan penyänek pähap kubä kankuñ. Kumäkta biñam itkuñopän apiño penyänektä penyäneg yämik täyak.

³ Bureni Ekäni, bänepi täñpidäm täñiri oretoret terak it täkan. Ude täñ yämiñkuno unita bänep täga pähap nadän gamik täkan, nak täñ-tägawani kadäniken yäpmänpän oretoret täk täkan ude, ba kome kubäkät ämik täñpän tuñumi yäyomägatpän oretoret terak inita yäpmäk täkan ude.

⁴⁻⁵ Täñpän ñode täñ yämiñkuno unita oretoret täñkuñ; Gäk iwaniye täño kehäromi yäpmäj äpun, iwaniye äbot Midian nanik unitäño kehäromi bian yäpmäj äpuno ude.

Ba iwaniyetä komi piä pähap yämiñirä äneñi yämagutkuno unita.

Täñkan iwaniye täño ämik tuñum, ämawebekaye täño nägät ikek u kudup kädäp api pewi ijineñ.

Ude täñiri ämawebekaye-ken säkgämän irit kadäni api ahäj yämek.

⁶ U imata, nanak paki kubä, nininken nanak ude ninta nimani. Nanak u ninta intäjukun itkan api nibän niwarek. Ude täñirän wäpi mebäri mebäri ñode api iwetneñ;

Nadäk nadäk Tägagämän Nimani,

ba Anutu Pähap,

ba Nanin Tärektäreki Nämo,

ba Kwini Terak Irit täño Intäjukun Äma yän api iwetneñ.

⁷ P Täñpäkan intäjukun ämanin u Devit täño komeni yäpmänpän itkan ämawebeniye api yabän yäwarek.

Täñkan intäjukun itpän kehäromini täñ ahänirän yabän yäwat yewani gänäñ ämawebeniye oretoret täñpän bätaki terakgän api itneñ.

Täñkan nadäwä äpani täktäk ba täñyäkñarani kädet terak nämo, kudän siwoñi terakgän weñgämän pewäpän kanjwat piäni paot-paori nämo, pen api täñ yäpmäj ärowek.

ⁿ 9:1 Mat 4:15 ° 9:2 Mat 4:16; Luk 1:79 P 9:7 Sam 72:11; Luk 1:32; 1Ko 15:24-28; Hib 1:8

Bureni-inik, Yawe Kehäromi mähemitä ämawebenyeta nadäj yämikinik täk täyak unita nadäk kehäromi peyak uwä burenigän api ahäwek.

Aisaia 11:1-10

Intäjukun äma kodaki api ahäwek

- 11** ¹ Jesi täño äbot u päya madäwani täño doni ude itkañ upänkañ uken nanik kärke kodaki kubä imätpänj api ahäwek.
- ² Äma u terak Yawe täño Munapiktä uwäk täñ imiñkañ nadäk-nadäk täga, ba ämawebeniye yabän yäwatta kehäromi ba nadäk-nadäk api daiwän tokneñ imek.
Daiwän tokneñ imiñirän Yawe täño gärip u nadäwän tärewäpän gämoriken itpäñ api orañ imek.
- ³ Uwä Yawe gämorikengän itpäñ kuñatta gärip api nadäwek.
Tänkañ man epän täñpayän täyak uwä dapuritä äma täño gupi kak täyak uterak nämo api täñpek. Ba äma ätutä man yänjirä jukunitä nadäk täyak uteragän nämo api täñpek. Nämo, kädet siwoñi iwatpäñ man epän u täñpäñ api yäpmän daniwek.
- ⁴ Ude täñpäñ kudän siwoñi terak äma jäwäri täño nadäj bäräpi api yäpmän daniwek. Ba äma täñkentäki nämo u gäarak api irek.
Tänj, meni komigämäntä momi ämata komi api yämek. Ba yäntäreñ yämiñirän äma waki täñpanitä api kumneñ.
- ⁵ Bureni, ämawebeniye nadäj yämiñpäñ kädet siwoñi uterak api yabän yäwarek.
- ⁶ Täñkañ kadäni uken añ ägwärikät sipsip nanaki bok täga api itneñ.
Ba pusi ägwäri wäpi lepattä meme nanakikät dämpmon bok täga api pätnëñ.
Bureni, bulimakau nanakikät laion nanaki ketem bok nañpäñ täga api kuñatneñ.
Tänjirä äma nanaktä watäni api it yämineñ.
- ⁷ Ba bulimakau kenta bea ketem bok nañjirä nanakiye imaka, dämpmon bok säkgämän api pätnëñ.
Tänjirä laion komitä bulimakautä-yän muyeñ api näneñ.
- ⁸ Täñ nanak pakitawä gämok komi täño awañ meni dubinken täñoret täga api täneñ.
- ⁹ Bureni, Anutu täño kudupi pom terak imaka komi ba täñpäwak ikek kubä nämo api irek.

^q 11:1 Rev 5:5, 22:16 ^r 11:4 2Te 2:8 ^s 11:5 Efe 6:14 ^t 11:6-9 Ais 65:25

^u 11:9 Ais 65:25; Hab 2:14

Tänkaŋ gwägu pähap tokŋeŋpäŋ pat yäpmäŋ kuyak ude kome terak imaka kuduptagäntä Yaweta api nadäneŋ.
 10^v Täŋpäkaŋ kadäni Yawetä iwoyänkuko uken Jesi äbotken intäjukun äma kodaki irayän täko unitä äma äbori äborita wärani säkgämän ude it yämiŋirän yotpärareniken äbä gämoriken itkaŋ wäpi biŋam api oraŋ imineŋ.

Aisaia 12:1-6

Bänep täga kap

12 1^w Kadäni kubä ahäwayän täyak uken Isrel äbottä kap ŋode api teneŋ;

Yawe, nin ganiŋ oretkamäŋ. Imata, gäk kokwawak nadän nimiŋkuno upänkaŋ u peŋpäŋ bänepnin täŋpidäm taŋ nimiŋiri täga itkamäŋ.

2^x Unita bureni nadäŋpäŋ yänahäkamäŋ; Anutu uwä nimagurani ämanin bureni. U tubeŋ kuŋpäŋ nämo api umuntäne.

Bureni, Yawe unitägän kehäromi nimiŋirän oretoret terakgän it täkamäŋ. Anutu unitägän wakiken nanik nimagut täyak.

3^y Anutu uwä ume dapuri paotpaot ikek nämo. Täŋkentän nimän yänkaŋ uken kuneŋo uwä naŋkaŋ oretoret taŋi api täneŋ.

4^z Täŋpäkaŋ kadäni uken ŋode api yäneŋ;

Oi, ämawebe, Yawe bänep täga man iwetpäŋ täŋkentäkta unitagän gera yäneŋ.

Ude täŋkaŋ päŋku ämawebe komeni komeni Yawetä kudän täk täyak unita biŋam kaŋ yäwerut.

Tänkaŋ ŋode kaŋ yäwerut; Yawe uwä wäpi biŋam ärowani!

5^b Bureni, imaka säkgämän gäripi nikek Yawetä täk täyak unita yänpäŋ iniŋ ubiŋ tewut. Teŋirä unitäŋo wäpi biŋam komeni komeni kudup kuŋ moreton!

6^c Eruk, Saion nanik ämawebe, in oretoret gera terak kap tewut. U imata, Isrel ämawebe intäŋo Anutu kudupi uwä ärowaniinik. Uwä ämawebeniye bämopiken it täyak.

Aisaia 25:6-9

Ekänitä kumän-kumän täŋo kehäromi api däpmän tärewek

25 6^a Täŋpäkaŋ Saion pom ŋo terak Yawe kehäromi mähemitä ämawebe komeni komeni yepmäŋ towikta äŋnak-äŋnak pähap api täŋpek.

^v 11:10 Rom 15:12 ^w 12:1 Ais 14:2; Sam 118:14 ^x 12:2 Kis 15:2; Mat 21:21-23; Rom 1:16; Rev 7:10 ^y 12:3 Ais 49:10, 53:1-3 ^z 12:4 Kis 34:5-7; Sam 22:31, 71:16-18, 105:1; Plp 2:9-11 ^a 25:6 Mat 22:1-10

Äŋnak-äŋnak u gänaŋ tom ketem säkgämän, ba wain ume gäripi nitek äŋnak-äŋnak upäŋ api täŋpek.

^{7 b} Täŋkaŋ pom ŋoken Yawetä kumäŋ-kumäŋ täŋo tek kehäromi ämawebe äbori äbori kuduptagän uwäk täyak uwä api däpmäŋpäŋ weŋ-gajāhut täŋpän kuneŋ.

^{8 c} Bureni, kumäŋ-kumäŋ unitäŋo kehäromi utpewän paotinik api täŋpek.

Yawe Ärowani uwä ämawebe kuduptagän konämi dok api ärut yämek. Täŋpäŋ ämawebeniye komeni komeni unitäŋo mäyäk butewakini api wärämut yämek.

Yawetä ude yäŋkehärom täyak.

^{9 d} Kadäni uken ŋode api yäneŋ; U kawut! Anutunintä ude uwä täyak!

Unita nadäkinik täŋ imiŋitna wakiken nanik nimagutkuk.

Bureni, Yawe u tubeŋ kuŋitna jopi nämo täŋkuk. Nämo, u täŋkentäŋ nimiŋkuko unita oretoret pähap täna!

Aisaia 35

Anutu täŋo ämawebeniyeä oretoret bumta api täneŋ

35 ¹⁻² Kome jopi kawukitä oretoret api täŋpek. Bureni, kome waki unitäkaŋ kämiwä gäripi nitek api ahäwek, Lebanon täŋo pom terak ba Kamel kenta Saron awaŋken imaka imaka säkgämän ahäk täkaŋ ude bumik.

Täŋkaŋ oretoret täŋpäŋ kap bumta api tewek. Ude ahäŋirän ämawebe Yawe Anutu täŋo kehäromi, wäp biŋam ba epmäget api käneŋ.

³ Uita äma kehäromini nämo ba äma kujari kwaiwani manbiŋam u yäwetpäŋ bänepi kaŋ täŋkehäromtaŋ yämik täŋput.

^{4 e} Täŋkaŋ äma täŋmun-umun täŋpani ŋode yäwet täkot; Kwaineŋo! Kehärom taŋpäŋ itkot.

Nadäkaŋ? Anutuŋin äneŋi äbäŋkaŋ iwanjiye kokwawak nadäŋ yämiŋpäŋ komi piä api yämek. Täŋkaŋ inä api tämagurek.

^{5 f} Täŋpäkaŋ kadäni uken dapuri tumbanitä dapun api ijineŋ, ba man nämo nadäwanitä api nadäneŋ.

^b 25:7 Mat 27:51; 2Ko 3:13-18; Efe 3:5-6, 4:18; Hib 9:24, 10:19-21 ^c 25:8 1Ko 15:26,54; Hib 2:14-15; Rev 7:17, 20:14, 21:4 ^d 25:9 Sam 37:5-7, 62:1 ^e 35:3-4 Hib 12:4-13

^f 35:5-6 Ese 29:6-7; Mat 11:5; Luk 7:22

- 6 Kuroŋi wakitā pidām tawāpāŋ tubupeŋtāŋ api kuŋatneŋ. Ba meberi bārāpitā man gera yāŋpāŋ oretoret kap api teneŋ. Tāŋpākaŋ kome kawukiken ume dapuritā ahāŋkaŋ kome jopiken kudup api kuŋatneŋ.
- 7 Bureni, kome kekeki, tom āgwāri-tāgān iraniken ume gwāgu tokŋeŋpāŋ wādan ahāŋ bumbum api tāneŋ.
- 8 ⁸ Tāŋpākaŋ uken kādet taŋi kubā api pārek. Kādet uwā wāpi Kudupi Kādet yāŋ api yāneŋ. Āma bānepi nāmo ket urani ba guŋ kādet wakiwaki tāŋpanitā kādet u nāmoinik api iwatneŋ.
- 9 Āmawebe kādet u iwatnayāŋ tākaŋ uwā laion ba iwan ātu nāmo api yabāneŋ. Nāmo, āmawebe wakiken nanik yāmagurani unitāgān kādet uken kuŋ-ābāŋ api tāneŋ.
- 10 ^h Bureni, āmawebe Yawetā inita biŋam suwawanitā komeniken āneŋi kukta kādet u oretoret terak api iwat yāpmāŋ āroneŋ. Kap teŋtāŋ āroŋtāŋgān Saion api kaŋ-ahāneŋ. Tāŋkaŋ uken butewaki nadāwātāk paotinik tāŋpānkaŋ oretorettā oretoret pāhap api tāŋ yāpmāŋ āroneŋ.

Aisaia 40:1-11

Bānep pidāmtak man

- 40** ¹ Anutujintā ŋode yāyak; Āmawebenaye konām butewaki terak itkaŋ u pāŋku bānepi tāŋpidām taŋpāŋ yāniŋ kāwat.
- 2 Jerusalem nanik kwini man ŋode yāwet; Komi piā nadāŋ yāpmāŋ ābuŋo u paotak. Momijin tāŋo kowata nadāwā tārekaŋ. Ekānitā momijin peŋ tamitak yāŋ yāwet.
- 3 ^{i j} Tāŋpākaŋ āma kubātā gera ŋode yāyak; Kome āmani nāmoken Yawe Anutunintā ābākta kādet tāwitpāŋ kaŋ yāpā-siwonŋaŋ imut!
- 4 Ume kubat kudup yejāmbut ba pom kudup āneŋpewā maŋpāpāŋ uterakgān pekot. Tāŋpāŋ kome āpmonkaŋ-ārok tāŋpewā uterakgān kaŋ irut.
- 5 Ude tāŋjirā Yawe tāŋo kehāromi ba peŋyāŋektā kwawak ahāŋjirān āmawebe kuduptagān api kaŋpāŋ nadāneŋ. Man ŋo Yawetā ini yāŋkuk.
- 6 ^k Tāŋpākaŋ āma kubātā ŋode nāwetkuk; Gera terak yāŋahā! Yāwānā ŋode iwet yabāŋkut; Man jidepāŋ yāŋahāwet?

⁸ 35:8 Hib 10:20-23; Efe 2:10; 1Te 4:7; 2Ti 1:9; Tai 2:11-14 ^h 35:10 Rev 7:9, 14:1-4, 15:2-4, 19:7 ⁱ 40:3 Mat 3:3; Mak 1:3; Jon 1:23 ^j 40:3-5 Luk 3:4-6 ^k 40:6-8 Jem 1:10-11; 1Pi 1:24-25

- Yāwawā ḡode yāḡahā yāḡ nāwetkuk; Āma kuduḡtagān u mup ude yāk. U kadāni kerāpigān mup irori ude it tākaḡ yāk.
- ⁷ Yawetā meni woḡ piāḡirān mup kubit tak tākaḡ ba irori tāḡo kaḡḡāripi u paot tākaḡ. U udegān āmatā kadāni kāroḡi nāmo it tākaḡ yāk.
- ⁸ Bureni-inik, mup kubit tak tākaḡ ba irori tāḡo kaḡḡāripi u paot tākaḡ upāḡ Anutunin tāḡo manā tārek-tāreki nāmo api irek.
- ⁹ Unita Jerusalem, ḡāk pom kāroḡi kubā terak āroḡpāḡ manbiḡam tāḡagāmān u gera terak yāḡahā. Juda kome tāpuri tāpuri uken umunkāt nāmo kwawakinik ḡode yāḡahāḡpāḡ yāwet; ḡḡo kawut; Anutujin ābatak!
- ¹⁰ ¹ Man u bureni-inik. Ekāni Ārowanitā kehāromi nitek ābatak. Ābāḡpāḡ intājukun itkaḡ kehāromi u terak āmawebe kuduḡtagān yabāḡ yāwat piā tāk tāyak. Tāḡkaḡ ḡo kawut! Ābāḡirān āmawebe waki keriken nanik yāmaguranitā iwat yāpmāḡ ābākaḡ.
- ¹¹ ^m Tāḡpākaḡ Ekāni unitā yawakiye watā sāḡgāmān ḡode it yāmik tāyak; Sipsip nanaki ude bāyaḡ yāmik tāyak. Ba miḡiye kwini terak yabāḡ yāwarirān kuḡat tākaḡ.

Aisaia 42:1-9

Ekāni tāḡo epān āma unitāḡo manbiḡam

- 42** ¹ ⁿ Yawetā ḡode yāyak; ḡowā epān āmanata nākḡa iwoyāḡkut yāk. ḡowā nākḡaken bānepna ḡāmāni. U tāḡkehāromtaḡ imik tāyat. Uterak Munapikna peḡ ima tāḡkentāḡ imiḡirān āmawebe Anutu tāḡo ābot nāmo tāḡpani kuduḡtagān nākḡo kādet siwoḡi iwatta yāwetpāḡ yāwoḡārek api tāḡpek.
- ² ^o Uwā yāḡawāt-awāt nāmo api tāḡpek ba nāmo api yabāḡ kārakḡewek. Ba mani kotāk kādet miḡin-miḡin gera yāḡpāḡ-yāk tāḡirān nāmo api nadāneḡ.
- ³ Bānep kwini terak api kuḡarek. Uwā tepāraḡ kuḡat pidāmi kubā nāmo tokārek ba kādāp tāpuri iḡiḡirān nāmo dāpān kumneḡ. Tāḡpākaḡ epāni tāḡ yāpmāḡ kuḡirān kādet siwoḡi sāḡgāmān api ahāḡ morewek.
- ⁴ U epāni bānep bārāp terak nāmo api tāḡpek. Ba bānepi nāmo putārewāpāḡ tāktāk siwoḡi kome terak api tāḡkehārom tāwek.

¹ 40:10 Ais 62:11; Rev 22:12 ^m 40:11 Ese 34:15; Jon 10:11 ⁿ 42:1 Mat 3:17, 17:5; Mak 1:11; Luk 3:22, 9:35 ^o 42:2-4 Mat 12:18-21

Tānpān āmawebe ābot nāmo tānpāni kuduptagān bānepi unitāno man kādet terakgān api wohutneŋ yāk.

⁵ P Yawe Anututā ŋode yāyak;

Nāk kunum tānpān pewa pipiyānpān patkuk. Ba kome imaka, tānpān pewa pipiyānpān parirān imaka imaka u terak itkaŋ u kudup nākā tānpān yepmaŋkut. Nākāgān āmawebe kuduptagān kome pāhap uterak kuŋat tākaŋ unita mānit irit ikek piān yāwat tāyat.

⁶ ^q Eruk, imaka udewani tānpāni nākā ŋode yāyat; Yawe nākā kudupi iritna kwawak pewi ahākta yān-gāmagutkut. Tānpān ketka gepmānīt-pān watāni api it gamet.

Gākā terak āmawebe komeni komenikāt topmāk-topmāk kubāgān api tānŋpet. Ba nākā tānpewa guŋ āmawebe tāno topān api iren.

⁷ Dapun tumāk tānpewi dapun api ijineŋ. Ba āmawebe bipmān urani tāno topmāk-topmāk terak it tākaŋ u pit yāmiŋpān api yepmaŋpi kuneŋ.

⁸ Nākŋawā Yawe, wāpna ude. Wāpna biŋam āma kubāta biŋam tākta nāmo nadātat. Ba naniŋ oretoret u kudup nākā biŋamgān. Āmawebetā anutu jopi kubā iniŋ oretta bitnātat.

⁹ U kawut! Man bian yāŋkuro u bureni nikek tāŋkuk. Tānpākaŋ ŋowā imaka kāmi ahākta yāwanipān tāwetat. Imaka kodaki u nāmo ahāŋirā unitāno mani intājukun tāwera nadākaŋ.

Aisaia 42:10-21

Anutu iniŋ oretoret kap kubā

¹⁰ Āmawebe ābori ābori, in Yawe iniŋ oretta kap kodaki kubā teŋ imut! Ba gwāgu terak kuŋ ābāk tāk tākaŋ in uwā udegān, wāpi yāpmān akuwut!

Ba tom gwāgu gānaŋ it tākaŋ in imaka, wāpi iniŋ orerut!

Tānkaŋ āmawebe kome kāwuri kāwuri nanik, in udegān, kap kodaki Yaweta teŋ imut! ¹¹ Tānkaŋ kome kawuki ini ba āmawebe yotpārare kome kawukiken ittān kuk tākaŋ, Keda kome ba Sela yotpārareken nanik in Anutu wāpi iniŋ orerut.

In pom terak-terak āronkaŋ oretoret terak gera māmā tākot!

¹² Tānkaŋ āmawebe kome tāpuri tāpuri gwāgu gānaŋ ittān kuk tākaŋ unitā Yawe wāpi biŋam yāŋahānpān yān-iniŋoret tākot.

¹³ Eruk u kawut! Yawe uwā komi āma kehāromi ude, āmik tākta akutak. Akuŋpān āmik tākta pidām taŋkaŋ āmik gera yāyak. Tānkaŋ kehāromini jide u iwaniye kwawak yāwoŋārek tāyak.

^p 42:5 Sam 24:1-2, 102:25; Apos 17:24-25 ^q 42:6 Ais 49:6; Luk 2:32; Apos 13:47, 26:23

Ekänitā ämawebeniye täñkentäktä yänkehäromtak man yänkuk

¹⁴ Ekänitā ñode yäyak;

Kadäni käroni kokwawakna käbop peñpän kwikinik, mankum it täyat yäk. Upänkañ apiño gera kähän, webe nanak bäyanayän yänkañ kähän yäk täkañ ude yäwayän yäk. Näk jop itkuropäñ apiño epän täñpayän kehäromi yäpmäntat yäk.

¹⁵ Näk pom tañi ba täpuri u kudup api peñ awähuret yäk. Täñkañ päya ba mup kudup täñpewa api kubit täneñ. Täñkañ ume tañi ba gwägu u kudup täñpewa api kawuk täneñ.

¹⁶ ^r Täñpäkañ ämawebenaye yämagut yäpmän kädet bian nämo äbaniken api äbet. Apiño dapuri tumbani bipmän urani itkañ upänkañ bipmän urani iwat kireñpäñ peñyänek api yämet yäk. Täñkañ kädet goreri yäpa-siwontawäkañ ämawebenaye ugän api kuneñ. Yänkehäromtak man yäyat ño bureñigän api täñpet yäk.

¹⁷ ^s Upänkañ ämawebe nadäk-nadäki yäwik terak pek täkañ u yawat kireñira mäyäk pähap määt nadäneñ.

¹⁸ Täñpäkañ Ekänitā ñode yäyak; Isrel ämawebe inä guñ bumik, ba dapunjin tumbaniinik yäk. Unita jukujin pik dätpän man nadäwut. Ba dapun ijiwä kut.

¹⁹ Inä Yawe näkño watä epän täñ namiñpäñ näkño manbiñam yänahäkta iwoyänkut. Upänkañ inä guñ bumik, ba dapunjin tumbani, äma guñ ba dapuri tumbani u yärepmitpäñ guñinik, dapunjin tumbaniinik yäk.

²⁰ Man yäkyäkna kädet ba täktäkna kädet kañpäñ nadänkuño upänkañ man yänkut ba imaka täñkuro u ket kañpäñ nadäk nämo täñkuñ.

²¹ Nadäkañ? Yawe näka siwoñi kudupi yän nadäneñta бага manna u epmäget ba biñam ikek pekta gäripi nadänpäñ peñkut.

*Aisaia 43:16-21***Anututä imaka kodaki kubä api täñpek**

43 ¹⁶ Yawetä ñode yäyak;

Bian näkä gwägu tañi bämpiken kädet täwitkut.

¹⁷ Ude täñpäñ iwan komi äma ba unitäño hos karis täñyäkñatpewa kädet u iwat yäpmän äbänkä wañpäñ paotinik täñkuñ.

Paotpän äneñi nämo akuñkuñ. Uwä ämatä topän däpä kumäk täkañ ude bäräneñ paotkuñ.

¹⁸ Ude täñkuro unita ñode täwetat;

^r 42:16 Luk 1:78-79; Efe 5:8; Rom 5:8-10, 8:29-31; 1Pi 1:3-5 ^s 42:17 Kis 32:4,8; Sam 97:7

Imaka bian ahänjkuko unita nämo nadänej. Ba imaka bianita nämo juku pinej.

19 ^t Nadäkañ? Näkä imaka kodaki kubä pewa ahäwayänj täyak. Eruk, ahätak ño nämo kañpäñ nadäkañ? Näkä kome jopiken kädet täwitat. Ba kome kawukiken ume pewa ahäkañ.

20-21 ^u Näk ume kome kawukiken pewa ahäk täkañ unita tom ägwäri, añ ba gwektä naniñ oret täkañ.

Ba äma äbotnaye näkjata biñam itneñta iwoyänpäñ yepmañkuro u näkño wäpna yäpmäj akuñpäñ kwawak pewut yänpäñ ume yepmäj towik täyat.

Aisaia 44:6-8

Yawe bureni kubä-tägän itak

44 ^v Yawe kehäromi mähe mi, Isrel täño intäjukun äma ba täñkentäki pähap unitä ñode yäyak;

Näkägän intäjukuninik ba mädeninik itat.

Anutu kubä nämo itak. Anutu bureni-inik u näk kubägän yäk.

7 ^w Jide? Näk udewani kubä itak ba? Itak u täñpäwä ini-tägän ini kwawak niwoñäreñirän kañpäñ nadäna.

Ba imaka bianinik ahäwani, yäput pektä it yäpmäj äbätak unitäño mebäri,

ba imaka kämi ahänayänj täkañ unitäño mebäri imaka, yänahänirän kañ nadäna.

8 ^x Upänkañ ude nämo! Ämawebenaye, in umuntañpäñ kujat kwaik tänejo!

Imaka kämi ahäkta bianiinik täwetkuro u bureni ahänirän kañpäñ nadänkuño unita biñami api yänahäneñ.

Unita jide nadäkañ? Anutu näk ñodewani kubä itak? Nämo, näk kubä nämo itak yän nadätat. Näk kubä-tägän intäño mobä kujat kehäromigän, intä yeñgämä pekta itat.

Aisaia 45:1-7

Anututä guñ äbot kubä täño intäjukun äma u piä man iwetkuk

45 ¹ Yawetä Sairus intäjukun äma itkañ ämikken äma äbori äbori täño kehäromi yäpmäj äpäkta iwoyänjkuk. Täñkañ intäjukun

^t 43:19 Rev 21:5 ^u 43:21 Luk 1:74-75; 1Ko 6:19, 10:31; Efe 1:5-6; Kol 1:16

^v 44:6 Ais 48:12; Rev 1:17, 22:13 ^w 44:7 Stt 17:7-8 ^x 44:8 Apos 1:8, 14:15, 17:23-31

äma ätu täño wäpi biñam awähutta Sairus iniñ kireñpän yotpärare kubäkubä täño yämabam dät imik täyak. Unita Yawetä Sairus ñode iwetak;

²Näk intäjukun kuñkañ kädet api täwit gamet. Näk pom däpmän kokoyänpän täñdudumtak täñtän kuñira kädet api pärek. Täñkañ yämabam täñkehärom takta ain kehäromipän meham täk täkañ u api däpmän äreyän täñpa kuneñ. ³Ude täñkañ iwan äma unitäño moneñ tuñum täga ämatä nämo yäpnañiken käbop pewani u yäpmänpän api gamet. Täñira api nadäwen; Näkägän Yawe. Isrel täño Anutu wäpka yänpän gämagutkuro ubayän.

⁴Nadätan? Piä ämana Isrel, näkñata biñam iwoyänjkuro u täñkentäktä gäk iwoyänpän yän-gämagutkut. Gäk näka nämo nadäk täyan upän näkña-tägän iwoyänpän wäp biñam tañi gamiñkut. ⁵Bureni, näk kubä-tägän Yawe. Anutu kubä nämo itak. Gäk näka nämo nadäk täyan upän näkägän kehäromi gamik täyat.

⁶Ude täñ gamik täyat uwä mebari ñodeta; Ämawebe edap dapuri äbani käda ba äpmonpani käda ba kukñi kukñi u kuduptä ñode nadäñeta; Anutu kubä nämo itak. Yawe Anutu näk kubägän. ⁷Näkägän yänjira peñyänek ba bipmän urani ahäk täkamän. Ba näkägän kadäni täga ba kadäni waki u yänjira ahäk täyak. Yawe näkägän imaka u kudup täñpewa ahäk täkañ.

....

Aisaia 45:20-25

Ämawebe kuduptagän Ekäni gämoriken api itneñ

²⁰Yawetä ñode yäyak;

Ämawebe äbori äbori ämik gänañ nämo kumbani in kudup näkño man piäken äbä irut. In anutu jopi päya kujatpän paiwani yäpmän kuñat täkañ. Täñkañ anutu täga nämo täñkentän taminanji uken yänpik täkañ. Inä guñ bureni-inik! ²¹Unita äbänkañ injin kubäkubä mebarijin inam naken kwawak yänahawut. Täñkañ injin-tägän näwetgäwet täñpän kawut; Anutu jidewanitä imaka apiño ahäkañ unita bian ude api ahäwek yän yänkuk? Uwä Yawe näkägän yänahänkut. Näk ämawebenaye waki keriken nanik bureni yämagurani Anutu siwoñji ubayän.

²² Unita komen ämawebe kuduptagän in näkken äbän moreñirä yäpätagak piä täñ tama! Nadäkañ? Näkägän Anutu bureni. Näk udewani kubä nämo itak. ²³ Näkña wäpna terak mena kudupi siwoñitä yänkehäromtak man yänjkuro u nämoinik api awähuret. Näk ñode yänkut;

^y 45:22 Nam 21:8-9; Jon 3:13-16, 6:40; Hib 12:2 ^z 45:23 Rom 14:11; Plp 2:10-11

Komen ämawebe kudup näkkengän äbänpän gukut imäpmok api tän naminej. Näkagän nadäj namiñpän kuñatta api yänkehärom tänëj. 24ª Täñkañ uwä näka ñode api yänëj; Yawe-tägän täñkentän nimiñpän kehäromi nimiñirän iwan täño kehäromi yäpmänj äpäc takamänj. Upänkañ ämawebe näka gañani nadäk takañ uwä mäyäk tañji api yäpneñ.

25 Täñpäkañ Jekop täño äboriye uwä Yaweken irit täga kañ-ahänpän yän-iniñ oretoret api tänëj.

Aisaia 49:1-18

Anutu täño piä watä äma

49 1^b Oi, ämawebe komeni komeni, in juku peñirä man kubä ñode täwera nadäwut;

Näk nämo ahänjira Yawetä näkä watä epän täñ imikta iwoyänjuk. Täñkañ meñ koki gänañ irira wäpna namiñjuk.

2^c Täñpäkañ Ekäni uwä näk mani yänahäkta mena wädäwän pärañiñik täñirän keritä watä it namiñjuk.

Ba epäni takta näk tenäj pärañ ude kahätpäñ yäkiken daiñpän ämetkuk.

3 Ude täñpän näwetkuk; Isrel, gäk nadätan? Gäk näkño watä epän ämana yäk. Gäk näkño epän täñiri ämawebetä näkño peñyänjek ba kehäromina kwawak api kañpän nadäneñ yäk.

4 Ude yänirän näk iwetkut; Yawe, ude nämo kak täyat. Näk epän tañji täñjira bureni udewani kubä nämo ahänjuk.

Epän täñtäñ kuñtäyiwa kehäromina kudup paoränpäñ jopi täñjuk yän iwetkut.

Upänkañ jop uken. Nadäwätäk nämo tak täyat. Nämo, Yawetä ini epäna u kañpän nadänpäñ uterak kowata api namek yän nadätat.

5 U imata, Yawetä ini watä piä täñ imikta gupna meñ koki gänañ täñpän peñjuk. Näk täñpän peñkuko uwä Isrel ämawebe, Jekop täño äboriye u äneñi yämagut päñku Yawe gämoriken yepmakta täñjuk. Täñkañ iniwä nadän namikinik täñirän kehäromi uken nanik yäpmäk täyat.

6^d Täñpäkañ Yawetä ñode näwetkuk; Jekop täño äboriye, Isrel ämawebe yarägän nämo paotkuño u näkña dubinaken äneñi yämagut yäpmänj äbäk-äbäk u epän pidämi bumik yäk.

Täñ epän tañji kubä ñode gamikgän api täñpet yäk. Gäk guñ ämawebe äbotta peñyänjek api yämen. Ude täñpayänj täno uwä näkñaken äbäk-äbäk kädet uwä ämawebe komeni komenitä api nadäwä tumneñ.

^a 45:24 1Ko 1:30 ^b 49:1 Jer 1:5 ^c 49:2 Hib 4:12; Rev 1:16 ^d 49:6 Ais 42:6; Luk 2:32; Apos 13:47, 26:23

**Anututä ämawebeniyea butewaki nadän
yämipänj äneji api yäpän täganen**

7 Yawe täjo epän ämani uwä äma ekäni ekäni gämoriken itkañ watä piä täñ yämik täyak. Täñjirän ämawebe komeni komenitä iwan täñ imik täkañ. Upänkañ Yawe, Isrel täjo Anutu Kudupi ba Yäpätägak Äma bureni unitä ñode iwetak;

Intäjukun ämatä gabänkañ ganiñ oretta api akuneñ. Ba äma ekänitä gwäjiñ äpmonpänj api ganiñ oretneñ.

U imata, Yawetä epän ämani gäk iwoyänpänj gepmankuko unita.

Tänkañ Isrel täjo Anutu Kudupitä yänkehäromtak man yäk täyak u nämo wärämüt täyak. Nämo, u bureniñän täk täyak.

8^e Täñpakañ Yawetä ämawebeniye ñode yawetgän täyak;

Orakorak kadäninaken api nadänj tamet, ba yäpätägak-tägak kadäninaken api täñkentänj tamet. Näk watä säkgämän it tamiñpänj intä terak ämawebe komeni komeni ukät topmäk-topmäk kubägän api täñpet.

Näkä komejin iwantä täñpä wawäpänj penkuño u yäpa tagawäpänj nadänj tamiñira äneji api koreneñ.

9 Täñkañ ämawebe komi yotken irani yäniñ kireñpewa api äpämañ kuneñ. Ba ämawebe bipmänj urani gänañ irani u api yäweret; Peñyänkekken äbut!

Ude yäwerira äbänpänj sipsip pom terak muyeñ säkgämän nanpänj it täkañ ude api itneñ.

10^f Uwä ume ketemta wari nämo api yeneñ. Täñkañ edap ba mäniñ kädäp ikektä wakiinik wari nämo api yewek.

Nämo, nadänj yämikinik täñpani ämatä yämagut päñku ume dapuri tagaken api yepmanpek.

11 Täñpakañ pom näkña yänjira ahänkuño u yäpmänj äreyänpänj täñbudäniñpänj pewa ämawebenayeta kädet pähap api pat yämek.

12 Ude täñjira ämawebenaye kome ban it täkañken naniktä api ämneñ. Uwä edap äbani käda ba kukñi kukñi naniktä api ämneñ. Ätuwä Aswan yotpärare, Isip komeken naniktä api ämneñ.

13 Unita kunum, gäk oretoret kap teyi! Ba kome, gäk imaka, oretoret gera yäyi! Ba pom, in imaka, oretoret kap yänj-tekot!

Imata, Yawe uwä ämawebeniye komi piäken iranita butewaki nadänj yämipänj api yäniñ bitnäwek.

14 Upänkañ Jerusalem ämawebetä ñode yänkuñ;

^e 49:8 2Ko 6:2 ^f 49:10 Rev 7:16-17

- Yawetä mäde utpäñ ninta guñtakinik täyak yäk.
- 15 Ude yäjirä Yawetä kowata ñode yäwetak; Jide? Meñ kubätä iniken nanaki nononji nañpäñ tagawani kubäta kañäwaräkuk täñpäñ täga guñ täwek?
Meñ ätutä ude käwep täneño upäñkañ näk inta ude täga nämoinik täñ tamet.
- 16 Jerusalem, näk gäka täga nämö api guñ täwet. Nämö, gäkño wäpka ketna bänepiken kudän täñkuro u kañ itat.
- 17 Nadätan? Nanakaye äneji äbäjirä äma täñpä wañkuño u gabä kätäñpeñ api metäñpeñ kuneñ.
- 18 Unita dapun pärewat täñpäñ yabäsi! Nanakaye ukäda-käda naniktä äbä peronpäñ gäkken ämnayäj.
Yawe Irit mäheми näkä bureni ñode gäwetat; Ämawebekayeta gäripi pähap nadäñpäñ oretoret api täñpen, webe kubätä äpikät kentäñpäñ itdayäj nadäñkañ oretoret nadäñpäñ tek säkgämän täñpeko ude.

Aisaia 50:4-11

Anutu täño watä äma uwä man buramik täñpani

- 50** ⁴Ekäni Yawetä äma kehäromini paorani täñ-mehamtañ yämetta näwetpäñ näwoñäreñpäñ mena täñpidäm tañkuk. Ba unitä tamimañ tamimañ man näwet täyak unita gäripi nadäkta bänepna täñpidäm tak täyak.
- ⁵ Täñkañ Ekäni Yawetä nadäk-nadäk namik täyak unita näk ärowani kudän täñpäñ mäde nämö ut imik täyat.
- ⁶ ^g Täñpakañ jop yabäjira ämatä iwänaptä päripmäñpäñ geñna pujiñ iñitpäñ dätkuñ. Ba man waki näwetpäñ iwit iñamna dapunken ut näbatnayäj täñirä iñamna dapun nämö peñpipiñkut.
- ⁷ Täñpakañ Ekänina Yawetä täñkentäj namik täyak unita man waki näwet täkañ unitä täga nämö nurek.
Nämoinik! Näk kehärom tañpäñ epäna täk täyat. Näk ñode nadäk täyat; Epän täk täyat unita mäyäk täga nämö api yäpet.
- ⁸ ^h Anutu dubinaken itak unitä näka api yäwek; Äma ño goret kubä nämö täñpani yäj api yäwek.
Anututä näka ude yäwayäj täyak unita äma kubätä manken nepmañpayäj nadäweko uwä, eruk, ini nepmañpänkañ Yawe iñamiken bok kañ itda!
- ⁹ Ekäni Yawetä ini täñkentäj namik täyak unita netätä näka goret täñpani äma yäj täga yäwek? Nämoinik, äma näka jop manman

^g 50:6 Mat 26:67; Mak 14:65 ^h 50:8-9 Rom 8:33-34

näweranitä warppän tek gwaktä naŋ-äreyaŋ täŋpä kuk täkaŋ ude api täneŋ.

- 10 Unita ämawebe Yawe gämoriken kuŋatpän watä ämani näkŋo man buramik täkaŋ in uwä nämo umuntäneŋ. Bipmäŋ urani pähap gänaŋ kuŋatnayän täŋo upänkaŋ nadäk-nadäkjin kudup Yawe terak peŋpeŋ kuŋat täkot. Bureni, Anutuŋin terak yengämä pewäpän itkot.
- 11 Täŋ ämawebe in Yaweta nadän imikinik nämo täŋkaŋ bipmäŋ uraniken kädet kaŋpeŋ kukta injin-tägän topän iŋiŋ-yäŋek täkaŋ uwä, eruk gwäk pimiŋpän ugän iwat täkot. Upänkaŋ intä kome päŋku itnayän täkaŋ u Yawetä iwoyaŋ tamiŋkuko uwä komi paot-paori nämo täŋo bägup.

Aisaia 52

Jerusalem waŋkukopän Yawetä yäpän tägaŋkuk

52 ¹ⁱ Eruk, Anutu täŋo kudupi yotpärare Jerusalem, gäk aku! Akuŋpän täŋkehärom taŋpän itkaŋ epmäget säkgämän säkgämän tek ude wädäwi ärowut.

Nadätan? Guŋ äbot, Anutu täŋo бага man nämo iwarani u gäk täŋpäwakta gäkŋo yewa gänaŋ äneŋi nämoinik api äroneŋ.

2 Unita täŋbute-bute peŋpän kugun däpmän äreyaŋpän äneŋi intäjukun kaŋ it.

Täŋpän iwan täŋo yen kehäromi kotäkaken topani u piräreŋpän äneŋi säkgämän kaŋ it.

3 Unita Yawetä ŋode yäyak; Ämatä in nämo suwaŋpän komi piäken tepmakta jop yän-täkŋat yäpmän kuŋkuŋ. Eruk udegän, komi piäken nanik äneŋi tämagurayaŋ täyat u moneŋ nämo peŋpän api tämaguret.

4 Täŋkaŋ ämawebenaye Isip komeken itta pengän äpmonkuŋo uwä iniken gärip terak äpmonkuŋ. Täŋpäkaŋ kämiwä Asiria naniktä päbä yepmäŋitpän yämagut yäpmän päŋku komi piäken yepmaŋkuŋ.

5^j Täŋpäkaŋ apiŋode Babilontä udegän täŋ yämitak. Ämawebenaye nämo suwaŋpän komi piäken yepmakta yän-yäkŋat yäpmän kuŋkuŋ.

Komi piäken yepmaŋkaŋ intäjukun it yämiŋpän sära man yawet täkaŋ. Bureni, kepma kepma wäpna yäpmän äpäc täkaŋ.

ⁱ 52:1 Rev 21:2,27 ^j 52:5 Rom 2:24

6 Unita kadäni näkä iwoyäwayän täyatken uken ämawebenaye iwan keriken nanik yämagurira ñode api yäneñ; Bureni, Yawetä ude api täñpet yän yänkuko u bureni ahätak yän api nadäneñ. Ude nadäwä tumbäpäñ Anutu u bureni yän api nadäneñ.

Ämawebe kuduhtagantä Anutu täño kehäromi kwawak api käneñ

- 7^k Äma manbiñam tägagämän yäpmän äbäk täkañ unitäño kuroñj säkgämän yän yäwut!
 Biñam man tägagämän yäpmän äbäk täkañ uwä ñode; Saion pomken irani, Anutu täño bänep kwini inken pätak. U wakiken nanik tämagut täyak. Bureni, Anutujin uwä intäjukuninik itak!
- 8 Oi! Juku peñpäñ nadäwut; Watä ämajiyetä bänep oretoret terak gera pähap yän irirä. Äma uwä ini dapuritä Ekäni Saion pom äneñj äbänjirän api käneñ.
- 9 Unita Jerusalem yotpärare, gäk wañpäñ pat yäpmän äbätan upänkañ oretoret pähap nadänpäñ kap inigän kubä te!
 U imata, Yawetä Jerusalem ämawebe butewaki täñkuñopän wakiken nanik yämagurirän butewakini paotkuk.
- 10 Bureni-inik, Yawetä ämawebe komeni komeni iñamikenä iniken kehäromini kudupi kwawak api yäwoñärewek.
 Täñjirän ämawebe uken-uken nanik u kuduptä Anutunin täño yäpätägak epän api kañpäñ nadäneñ.

Anutu täño epän ämatä komi bäräpi terak äronjuk

- 11^l Eruk, Babilon kome peñpeñ kut! Täñkañ kudupi yot täño tuñum yäpmän kunayän täkañ in kudupiinik itkot. Imaka nämo injitta yäjjiwäranani u nämoinik injineñ.
- 12 Täñpakañ äpämañ kunayän täkañ uwä kikñutpäñ bäräneñ terak, äbekjiye orajiyetä bian iwan yabän umuntañ Isip nanik äpämañ kuñkuño ude nämo api kuneñ. Nämo, Yawe, Isrel täño Anututä intäjukun mäden täñ tamijpäñ api tämagut yäpmän kwek.
- 13 Nadäkañ? Epän ämanatä epäni täñpayän täyak u täñjirän bureni api ahäwek.
 Ude täñjirän wäpi yäpmän akuñpäñ inij orerirä wäp biñam ärowani api yäpek.
- 14 Upänkañ unitäño iñami dapun ba gupi uwä wawani, äma bumik nämo. Unita äma mäyaptä kawä inide kubä täñkuñ.

^k 52:7 Ais 40:9, 61:1; Luk 2:10; Rom 10:15; Efe 6:15 ^l 52:11 2Ko 6:17

- 15 ^m Tānpākaŋ āma māyaptā kawā waki tāŋkuŋo udegān āma ābori āboritā epānita nadāwā ārowani api tāneŋ. Ba kome tāŋo āma ārowanitā kaŋpāŋ jākjāk yamāŋpāŋ mankum api itneŋ. U imata, dapuritā imaka kudupi ude api kawā tāreneŋ, ba man kudupi ude api nadāwā tāreneŋ.

Aisaia 53

53 1ⁿ Tānpākaŋ manbiŋam jukunin gānaŋ āpmonkuko u netātā nadākinik tāŋkuk? Ba Yawe tāŋo kudān kudupi netātā kawān tāreŋkuk?

- 2 Tānpākaŋ Yawetā nadāŋ imiŋirān iŋami terak pāya dātāki ude, ba kome kawukiken mujipitā jāwāri āpmonpāŋ kāruki tādorani ude ahāŋkuk.
Upāŋkaŋ u nintā kaŋgārip tānekta iŋami dapun sākgāmān ude uwā nāmo ahāŋkuk. Jide tāŋpāŋ tāktāki tāga kubā tāŋirān unita gāripī nadānam?
- 3 Nāmo, āmatā u kaŋpāŋ eroni nadāŋpāŋ māde ut imiŋkuŋ. Uwā komi bārāpi gānaŋ kuŋatpāŋ butewaki tāŋo mebāri kawān tāreŋkuŋ. U āma waki yāŋ yāŋpāŋ kakta bitnāŋkumāŋ. Ba āma āpaniinik yāŋ yāŋpāŋ nadāŋ āwarākuk tāŋkumāŋ.
- 4 ^o Upāŋkaŋ uwā nintāŋo butewakinin buramiŋpāŋ nintāŋo komi bārāpinin kotaŋkuk. Ude tāŋirān kaŋpāŋ nintā sāra man ŋode yāŋkumāŋ; Wisik, Anututā mominīta yāŋpāŋ kowata imitak.
- 5 ^p Tānpākaŋ nintāŋo peŋawākninta yāŋpāŋ nāgāt piŋkuk. Ba nintāŋo gwājiwanita yāŋpāŋ dāpmāŋ kākātkuŋ.
Ba momi tāŋo kowata uterak āroŋkuko unitā nipmaŋpān tāgaŋkumāŋ. Tānpākaŋ unitāŋo jibi unitā nintāŋo jibi tāŋpewān tāgaŋkuk.
- 6 ^q Tānpākaŋ nin kuduŋtagān yawak peŋawāk tāŋpani ude itkaŋ nininken gārip terak kuŋatkuŋ.
Tāŋitna Yawetā mominin tāŋo kowata ninin yāpnaŋi u terak buŋātukuk.
- 7 ^{r s} U komi bārāpi imiŋkuŋo upāŋkaŋ ini yāpmāŋ āpāŋpāŋ man kubā nāmo yāŋkuk. Uwā sipsip gubaŋi utta yāpmāŋ kuk tākaŋ ude yāŋiŋŋat yāpmāŋ kuŋkuŋ.
Ba pujiŋi madāŋ yāmiŋirā man nāmo yāk tākaŋ ude mankum itkuk.
- 8 Uwā jop iŋŋatpāŋ manken teŋpāŋ kumākta yāŋtāreŋ imiŋkaŋ yāpmāŋ pāŋku utkuŋ.

^m 52:15 Rom 15:21 ⁿ 53:1 Jon 12:38; Rom 10:16 ^o 53:4 Mat 8:17 ^p 53:5 1Pi 2:24
^q 53:6 1Pi 2:25 ^r 53:7 Rev 5:6 ^s 53:7-8 Apos 8:32-33

- Tānpākaŋ noriye bok kuŋatkuŋo uken nanik kubätä ŋode nāmo nadāwān tumbuŋ; Nintāŋo peŋawākninta yāŋpāŋ utkuŋ.
Ba nākŋo ābot tāŋo momita kome terak irit kuŋatkuŋari dāpmāŋ tākŋeŋkuŋ yāŋ nāmoinik nadāwān tāreŋkuŋ.
- 9[†] Uwā āmata komi yāmani nāmo, ba yāŋ-yākŋarani man nāmo yāwani upāŋkaŋ āma waki-waki-kāt ānehta yāŋtāreŋkuŋ. U kumāŋjirān tuŋum āma tāŋo awaŋken āneŋkuŋ.
- 10 Upāŋkaŋ Yawetā ini nadāŋ imiŋjirān dāpmāŋ kākārirā komi nadāŋkuk. Bureni, Yawetā nadāŋjirān nintāŋo momi tārewekta āma u iniken gupipāŋ ārawa ude tāŋkuk.
Ude tāŋkuko unita kadāni kāroŋi api irek. Itkaŋ kodakiniye ahāŋjirā api yabāwek. Ba Yawe tāŋo nadāk tawaŋ u iwatpāŋ tāŋjirān bureni api ahāwek.
- 11 Tānpākaŋ Yawetā ŋode yāyak; Bānepitā komi butewaki nadāwayāŋ tāko unitāŋo bureni ahāŋjirān oretoret api nadāwek.
Tāŋkaŋ epān āmana siwoŋi u nadāk-nadākita āma māyap tāŋkentāŋ yāmiŋjirān iŋam naken siwoŋi api itneŋ. Ba waki-wakini āma unitā api kotawek.
- 12^u Mebāri unita āma wāpi ārowani bāmopiken nāk wāp biŋam ārowani api imet.
Ude tāŋjira āma kehāromitā āmikken iwan tāŋo kehāromi yāpmāŋ āpāŋpāŋ tuŋumi yāyomāgatkaŋ yāpmāŋ danipāŋ epān āmanata morāki api imineŋ.
U imata, u āma iŋamiken āma wakiwaki tāŋpani ude āworeŋpāŋ iniken irit iniŋ kireŋpāŋ kumbuk. Bureni, ude tāŋkuko uwā āma māyap tāŋo momi kotaŋkuk. Ba waki tāŋpani tāŋkentāŋ yāmikta yāŋapik man yāŋkuk.

Aisaia 55:1-11

Ekāni tāŋo iron pāhap

- 55** 1^v Yawetā ŋode yāyak;
Eruk, umeta kotākjin kawuktak tākaŋ in ābākaŋ ume gwet tama naŋput! Ba moneŋjin nāmo kuŋat tākaŋ ināwā ābāŋkaŋ ketem nākken yāpmāŋkaŋ naŋput yāk.
Tāŋkaŋ ābāŋkaŋ ume gāripi nikek, gwāki nāmo ŋo yāpmāŋkaŋ naŋput yāk.

[†] 53:9 1Pi 2:22 ^u 53:12 Mak 15:28; Luk 22:37 ^v 55:1 Sam 42:2, 63:1; Jon 4:10-14, 7:37-38; Rev 21:6, 22:17

- 2 ^w Imata ketem bureni nämota moneŋ pek täkaŋ? Ba naŋpäŋ koki nämö täŋpanita komi piä imata täk täkaŋ?
Ude nämö, näkŋo man buramiŋpäŋ näkä täwet täyat ude tänayäŋ tãŋo uyaku ketem tägagämäŋinik kubä tamiŋjira naŋpä tokŋekinik api täneŋ.
- 3 ^x Unita ämawebenaye, nadäwut. Näkken ämŋayäŋ täkaŋ u säkgämän api itneŋ. Äbãŋjirä inkät topmäk-topmäk, tärek-täreki nämö api täŋpet. Täŋkaŋ Devitta nadäŋ imikinik täŋkuro udegän inta nadäŋ tamikinik api täŋpet.
- 4 Täŋpãkaŋ Devit uwä äma komeni komeni u yabäŋ yäwatta kehäromi ba wäpi imiŋkut. Ude täŋpäŋ uterak ämawebe u kehäromina kwawak yäwoŋäreŋkut.
- 5 Täŋ epän udewanigän inta tamayäŋ yäk. Inä ämawebe äbori äbori, komeni komeniken man pewä kuŋjirä inken api ämneŋ. Bian intä unita nämö nadäwani ba unitä inta nämö nadäwani upãŋkaŋ inken bärãŋeŋinik api ämneŋ. Imata, Ekäni Anutuŋin, Isrel äbot intãŋo Anutu kudupi näkä täŋpewa u bureni-inik api ahäwek. Täŋkaŋ näk wãpjin biŋam api tamet.
- 6 ^y Eruk, apiŋo Yawe tuängän itpäŋ inta itsämãŋtak unita inä äyãŋutpäŋ Yaweken gera yãŋpäŋ dubiniken kut.
- 7 Ämawebe waki täŋpani, kädet waki u peŋpäŋ äneŋi täkta nämoinik nadãŋpäŋ äneŋi Anutuken kuk täkot. Nadãkaŋ? Anutu uwä ämawebe iniken äyãŋutpeŋ äbãk täkaŋ unita oraŋ yãmiŋpäŋ momi peŋ yãmikta gãripi nadãk täyak.
- 8 Täŋpãkaŋ Yawetä ñode yäyak; Näkŋo nadãk-nadãkna u intãŋo ude nämö. Ba näkŋo täktãkna inigän inigãŋinik, intãŋo ude nämö.
- 9 ^z Kunumtä kome kakätãŋpäŋ punininik itak udegän näkŋo täktãkna ba nadãk-nadãknatä intãŋo irepmitinik täyak yäk.
- 10 ^a Täŋpäŋ näkŋo manna uwä iwän ude. Iwãntä taŋkaŋ äneŋi äyãŋutpeŋ näkŋaken jop nämö abãk täyak. Nãmo, u kometa ume imiŋjirän kome terak ketem säkgämän ahãk täkaŋ yäk. Ahãŋjirä ämatä ätu yãpmãŋpäŋ naŋkaŋ ätu yerita pek täkaŋ.
- 11 ^b Eruk, mena jinom udegän, u kwekopãŋ näkŋaken jop täga nämö äbek. Nãmo, näkŋo manna u piä ude täŋpãŋ yãŋ nadãk pek täyat u pära nämö täk täyak. Nãmo, u kuŋpäŋ näkŋaken gãripna u dãpmãŋ tärek täyak.

^w 55:2 Mat 15:9; Rom 9:31, 10:2-3; Plp 3:7; Hib 13:9; Rom 10:17; Sam 22:26

^x 55:3 Mat 11:28; Jon 6:37; Apos 13:34 ^y 55:6 Sam 14:2, 27:8; 2Ko 6:1-2; Hib 2:3

^z 55:9 Rom 11:34-36 ^a 55:10 2Ko 9:10 ^b 55:10-11 Mat 24:35; Luk 8:11-16; Rom 10:17

Aisaia 56:1-8

Anututä ämawebe gägäni api yämagurek

- 56** ¹ Yawetä ämawebeniye ñode yäwetak;
 Näk täñkentäj tamiñpäñ tämagurayäj täyat u kadäni keräp täyak unita in kudän siwoñi täñpeñ kuñat täkot. Ba äma ätu orañ yämiñpäñ täñkentäk-kentäk täñ yämik täkot.
- ² ^c Nadäkañ? Äma ude täk täkañ, ba Sabat orekiritta nadäñirä ärowani täk täkañ, ba waki täkta nämo pidämtak täkañ, äma udewani näkño oretoret terak it täkañ.
- ³ Täñpakañ ämawebe kome kukñi käda nanik Yawe täño ämawebe yäpurärätpäñ bok it täkañ uwä ñode nämo yäneñ; Yawetä nin iniken ämawebeniye kät iniñ oretta yäjiwät täyak yäj nämo nadäneñ.
 Ba äma yabäni däranitä imaka, ñode nämo nadäneñ; Nanakna nämo unita wäpna biñam ikek nämo, päya kubit täwani ude itat unita Yawetä iniken ämawebeniye kät säkgämän itta yäjiwät täyak yäj nämo nadäneñ. Nämo!
- ⁴ Yawetä äma udewani ñode yäwetak; In Sabat orekiritta nadäñirä ärowani täñpäñ kudän näkä gäripi nadäk täyat u iwatkañ topmäk-topmäkna täño man gwäk pimiñpäñ iwatnayäj täño uwä inta ñode api täñ tamet;
- ⁵ Nadäj tamiñpäñ näkño yotken wäp biñam säkgämän api tamet.
 Wäp biñam tamiñira ämawebenaye bämopiken penta täga api it yäpmäj äroneñ. Bureni, wäpjin biñamtä ämawebe nanakiye nikek täño wäpi biñam api yärepmirek.
- ⁶ ^d Ude yäjkañ Yawetä ñode yäyak;
 Ämawebe kome kukñi käda nanik ämawebenaye yäpurärätpäñ bok itkañ näka nadäj namikinik täñkañ näk gämotnaken itkañ watä piä täñ namik täkañ, ba Sabat orekirit kadänita nadäñirä ärowani täñpöpäñ topmäk-topmäk täño man iwat täkañ in uwä oretoret täkot.
- ⁷ ^e Imata, näkña tämagut yäpmäj Saion pomnaken api kwet. Täñpäñ yäjapik yotnaken tepmañpäñ oretoret api tamet. Ude täñira naniñ oretta bukänaken ärawa täñ namiñirä kañpäñ gäripi nadäñpäñ api nadäj tamik täñpet yäk.
 Unita nadäkañ? Näkño kudupi yot uwä ämawebe komeni komeni kudupta äbä itpäñ yäjapik man yäj namiñta api irek.

^c 56:1-2 Ais 55:7; Sam 1:1, 24:4-6, 85:9; Jer 7:3-10; Mat 3:2; Luk 11:28; Jon 7:17; Rom 10:6-10. Rev 22:14 ^d 56:3-6 Mat 8:10-11; Apos 8:27, 10:1-2, 13:47-48; Rom 2:10-11; Efe 2:12; 1Jo 3:1; Rev 3:12 ^e 56:7 Mat 21:13; Mak 11:17; Luk 19:46

^{8f} Tānpākaŋ Ekāni Yawe ārowani, Isrel āmawebeniye iwan tāŋo komi piāken nanik āneŋi yāmagut pābā komeniken yepmaŋkuko unitā ŋode yāŋkehārom taŋkuk; Āma gāgāni ātu āmawebenaye ukāt bok itta yāmagut pābā api yepmaŋpet yāk.

Aisaia 57:15-21

Anututā āmawebeniye tāŋo momi api peŋ yāmek

- 57** ¹⁵ ^g Anututā ŋode yāyak;
 Nāk intājukun ba ārowaniinik api it yāpmāŋ ārowet.
 Wāpna kudupi māhemi.
 Nāk kunum punin terak kudupi yotpārareken it tāyat
 upāŋkaŋ āmawebe mominita nadāwā waki tānpākaŋ inita
 nadāwā āpani tāk tākaŋ uken bok it tāyat.
 Nāk āma bānēpi yāpmāŋ āpani u yāpmāŋ akuk tāyat. Ba
 āma mominita nadāwā waki tānpāni bānēpi tānpidām tak
 tāyat.
- ¹⁶ Yānpāŋ-yebek ba kokwawak man kadāni kāroŋita nāmo
 api yāweret. Nāmo, ude tānpayāŋ tāro uwā āmawebe irit
 yāmiŋkuro u tānpewa paotneŋ.
- ¹⁷ Āmawebenaye u moneŋ tuŋumta āmāŋi tāktāk unitā momi
 pāhap tāŋkuko unita nākā kokwawak pāhap nadānpāŋ
 dāput. Nāk māde ut yāmiŋpāŋ dāpuro upāŋkaŋ uwā nāmo
 nadāŋkaŋ ehutpāŋ iniken gārip pen iwatkuŋ.
- ¹⁸ Ude tāŋirā yabāk tāyat upāŋkaŋ api yāpa tāganeŋ. Ude
 tāŋpāŋ yāŋ-yākŋat pāŋku āmawebe butewaki terak
 kuŋarani u bānēpi api tāŋpa gapun tāneŋ.
- ¹⁹ ^h Bureni, āma banken ba tuān it tākaŋ uken kwini bureni
 api ahāŋ morewek. Tāŋkaŋ nākā api yepmaŋpa tāganeŋ.
 Yawe nākŋa ude yāyat.
- ²⁰ Tānpākaŋ āma waki tānpāni uwā gwāgutā tokāt tāyak
 udewani. U kwikinik tāga nāmo itneŋ. Nāmo, gwāgutā
 okā nābā ba jiraŋ ureŋ pāŋku gāgāniken pek tāyak ude
 kudān wakiwaki wari tāk tākaŋ.
- ²¹ ⁱ Unitā waki tānpāniken sākgāmān irit nāmo api ahāwek.
 Yawe nākā ude yāyat.

^f 56:8 Jon 10:16 ^g 57:15 Sam 51:17, 113:4-6, 138:6; Rev 15:4 ^h 57:19 Mak 16:15;
 Apos 2:39; Efe 2:17 ⁱ 57:21 Ais 48:22

Aisaia 58:1-9

Anutu iniņ oretoret kădet bureni

- 58** ¹ Ekănită ŋode yăyak;
 Kotăkka pewi maņpăpăņ nămo yăwen. Gera taņigăn, womat mămă ude yăņpăņ âmawebenaye, Jekop tăņo âbotken nanik momi ba kădet wakini unita kaņ yăwet.
- ² Uwă ŋode năwet tăkaņ; Nin kepma kepma găk ganiņoret tăkamăņ. Ba găkņo kădetka tăga nadăna tărewăpăņ u iwatta găripi păhap nadăk tăkamăņ yăņ yăk tăkaņ.
 Ba năkă бага man siwoņi yăwoņărekta năwet yabăk tăk tăkaņ. Ba găk dubikaken kukta gărip păhap nadăk tăkamăņ yăņ yăk tăkaņ. Upăņkaņ jop manman yăk tăkaņ.
- ³ U ŋode năwet tăkaņ; Ekăni, găk ganiņ oretta nakta jop it tăkamăņ upăņkaņ imata nămo nibăk tăyan? Ba ninin yăpmăņ âpăņpăņ kuņaritna găk imata nămo nadăņ nimik tăyan?
 Ude yăņiră năkă kowata ŋode yăwetkut; Ude nămo. In naniņ orerit injinken găripjin iwatpăņ tăņit tăk tăkaņ yăk. Ba epăn âmajiyeta komi yămik tăkaņ yăk.
- ⁴ Naniņ oretta yăk tăkaņ upăņkaņ tăktăkjin u inipărik. U ŋode; Man wărăt-wărăt tăņpăņ ketjin mugwăjijņpăņ notjiye dăpmăk tăkaņ.
 Ude tăņkaņ năkken yăņapik man yăņiră tăga nămo api nadăņ tamet.
- ⁵ Jide? Năk naniņ oretoret kădet iwat tăkaņ uwă nadăņ nimik tăyak yăņ nadăk tăkaņ?
 Tek wakiwaki tăņkaņ butewaki iņam dapun ijinpeņ kuņaritna Yawetă bănep tăga nadăņ nimăn yăņ nadăk tăkaņ? Kudăn udewani uwă naniņ oretoret kădet bureni yăņ nadăk tăkaņ?
 Nămoinik! Kudăn udewanita găripi nămo nadăk tăyat.
- ⁶ ^j Tăņ năkă kudăn ŋodewanita nadăņira naniņ oretoret kădet bureni tăk tăyak;
 Ăma, âma âtu tăņo komi piă terak it tăkaņ unităņo bărăpi ketăreņ yămiņpăņ kădet tăgatăga tăņ yămik tăkot.
- ⁷ ^k Ba âma nakta yeņiră ketem yămik tăkot. Ba âma jăwări, patpat băgupta wăyăkņek tăkaņ udewani yămagut yăpmăņ injin yotken

^h 57:19 Mak 16:15; Apos 2:39; Efe 2:17 ⁱ 57:21 Ais 48:22

ärok täkot. Ba äma teki nämota tek yämik täkot. Ba nägät moräkjiyetä bäräpi kaŋ-ahänirä mäde nämö ut yämineŋ.

^{8 l} Täŋ intä kudän udewani näkä gäripi nadäk täyat u tänayän täŋo uwä näkä bäräpijin bäränek api datäreŋ tamet, tamimaŋ täŋo peŋyänektä bipani täŋo bipmän urani iwat kirek täyak ude. Ude täŋira säkgämän api itneŋ.

Täŋkaŋ Anutuŋin siwoŋitä intäjukun api täŋ tamek, ba Yawejin täŋo kehäromitä mädejinken watä api it tamek. ^{9 m} Täŋpakaŋ intä näkken yänapik man yänayän täkaŋ uwä api nadän tamet. Inä ämata komi yämik-yämik, ba wäpi yäpmän äpäk-äpäk ba yänärok man yäwet-yäwet kädet u mäde ut yäminayän täŋo uwä ude api täŋ tamet yäk.

Aisaia 60:1-6

Jerusalemtä Anutu täŋo peŋyänek terak säkgämän api irek

60 ¹ Ekänitä Jerusalem ŋode iwetak; Gäkŋo peŋyänek äbän gamitak! Yawe täŋo peŋyänek säkgämäntä gäkä terak ijiŋ-yäŋetak unita akuŋpäŋ edap dapuri ude ijiŋ-yäŋe! ² U ka! Gubam kubiritä äbori äbori komeni komeni uwäk täŋirän bipmän urani pähap gänaŋ itkaŋ. Upänkaŋ Yawetä gäkä terak ijiŋ-yänek täyak. Ba iniken ägonitä uwäktän gamik täyak. ^{3 n} Täŋirän ämawebe komeni komenitä gäkŋo peŋyänek kaŋpäŋ gäkken api ämneŋ. Bureni, edap dapuritä pom terak tädoreko udegän peŋyänepiri kome unitäŋo intäjukun ämatä akumaŋ gäkken api ämneŋ.

⁴ Eruk, ijiwi kwäpäŋ yabän äyänut tä; Ämawebekaye uken-ukun kuŋtäŋpä kuŋkuŋo u äneŋi äbäkaŋ. Nanakaye ban naniktä äbäkaŋ. Ba äpetkaye imaka, buramiŋ yäpmän äbäkaŋ. ⁵ Ude äbänirä yabänkaŋ bänepka gupka kuduptä oretoret pähap api nadäwen. Täŋpakaŋ kadäni ugän gäpe taŋi taŋi gwägu pähap terak kuŋaranitä kome banken nanik tuŋum säkgämän säkgämän yäpmän gäkken api ämneŋ. ⁶ Täŋkaŋ Midian Efa komeken nanik kamel mäyaptä äbä gäkken api it tokŋeneŋ. Ba Siba nanik ämawebe gol ba imaka kábäŋi säkgämän nikekpän yäpmän äbänpäŋ Yawe täŋo wäpi biŋam api iniŋ oretneŋ.

Aisaia 61

Manbiŋam tägagämän kubä

61 ^{1 o} Yawetä näk äma jopi jäwäri manbiŋam tägagämän yänahänpäŋ yäwetta iwoyänpäŋ olip gakŋi piŋ näbatkuko unita

¹ 58:8 Sam 112:4; Apos 10:31,35 ^m 58:9 Sam 34:15 ⁿ 60:3 Sam 67:1-4; Ais 2:2-5; Rev 21:24 ^o 61:1 Mat 11:5; Luk 7:22

node nadatat; Ekäni Yawe täño Munapiktä näk magätak. Tänpän Yawe uwä node täkta nepmanpän kuŋkut; Ämawebe butewaki nadawätäk terak kuŋarani u bänepi yäpätägakta, ba äma komi piä terak irani node yäwetta; Anututä täŋkentän tamiŋirän jop api äpamaŋ kuneŋ. ^{2p} Ba node yänhänpän yäwetta nepmanpän kuŋkut; Yawe Anututä ämawebeniye oraŋ yämiŋpän iwaniye däpmäkta kadäni ahätak. Täŋkaŋ ämawebe täŋbute täŋtän kuŋarani u yäniŋ kawatakta naniŋ kireŋkuk. ³Bureni, Saion ämawebe konäm butewaki terak itkaŋ u täŋkentän yämiŋira butewakini paoränkaŋ oretoret api täneŋ. Ba täŋkentän yämiŋira butewaki kap penpän oretoret kap api tenenŋ. Täŋkaŋ ämawebe uwä päya kehäromi Yawetä ini piwani bumik api itneŋ. Uwä kehäromigän itkaŋ kudän siwoŋi täŋpeŋ api kuŋatneŋ. Ude täŋpeŋ kuŋatnayän täño uwä Anutu täño mebäri säkgämän kwawak irirä api iniŋ oretneŋ.

⁴Tänpäkaŋ ämawebe inä yot yäpmän äreyäwani u äneŋi api täŋkodak utneŋ. Ba yotpärare waŋkuŋo u äneŋi kome ket utpän api yäpätäganenŋ. ⁵Täŋkaŋ äma ban naniktä äbä yawakjiye watäni api it yämineŋ. Ba äma kome kubäken naniktä äbänpän ketem epänkät wain epänjin api täŋ tamineŋ. ^{6q} Tänpäkaŋ kadäni uken irit mebäri kubä api itneŋ. Inta Yawe täño bämop äma, ba Anutu täño watä äma yän ude api täwetneŋ. Täŋkaŋ äma äbot komeni komeni täño tuŋum terak itkaŋ moneŋ tuŋum unita biŋam api yäneŋ.

^{7r} Tänpäkaŋ mäyäk terak itkuŋo upänkaŋ komejinken äneŋi itkaŋ bian itkuŋo u irepmiŋpän ahän bumbum terak api itneŋ. Bureni, jiraŋ ude itkuŋo upänkaŋ oretoret tärek-täreki nämo api täneŋ.

⁸U imata, Yawe näkä kudän siwoŋita gäripi nadäk täyat. Iwantä ämawebenaye tänyäkŋarani tänpän imakani kubota täŋ yämiŋkuŋo unita gaŋani pähap nadäk täyat. Unita yänkehärom taŋkuro udegän ämawebenayeta gwäki täga yämiŋpän ukät topmäk-topmäk tärek-täreki nämo api täŋpet. ⁹Ude täŋ yämiŋira äma komeni komenitä kodakiniye täño biŋam api nadäneŋ. Bureni, ämawebe komeni komeni äbotnaye u yabänpän-nadänayän täkaŋ uwä node api yäneŋ; Äma äbot ŋo Yawetä iron taŋi täŋ yämani yäk.

Säkgämän irit bureni api ahäwek

^{10s} Tänpäkaŋ Jerusalemtä node yäyak; Yaweta gäripi pähap nadäk täyat. Bänepnatä Anutunata oretoret täŋ imik täyat. U imata, u nämagutkuko unita. Unitäŋo täktäki siwoŋitä tek säkgämän ude täŋ namik täyak. Ba unitäŋo täŋkentäktä ämawebe kodakitä epnayän tek epmäget säkgämän täk täkaŋ ude täŋ namik täyak. ¹¹Bureni, kome terak

^p 61:2 Mat 5:4; Luk 4:18-19 ^q 61:6 Kis 19:6; Rom 12:1; 1Pi 2:5,9; Rev 1:6

^r 61:7 Sam 16:11; 2Te 2:16 ^s 61:10 Rom 5:10; Plp 3:9; Rev 7:14

päya dätäki imätpän kärük abäk täkañ, ba epänken ketem tokän kärük tädot täkañ udegän Yawe ärowani täño meni jinom terak kudupi irit säkgämän api ahäneñ. Täñpäkañ äma äbori äbori iñamiken iniñ oretoret api ahäwek.

Aisaia 62:1-7

Jerusalemtä wäp kodaki api yäpek

62 ¹Jerusalem, gäk nadätan? Näkä mankum nämo api iret. Nämo, gäka yänpän ehutpän yänapiñtäyiwa Ekänitä täñkentän gamiñirän irit säkgämäntä gäkä terak kwawakinik kañ ahäwän, kome dapuritä tamimañ peñyänjek täyak ude, ba bipmäñ urani gänañ topäntä ijiñ-yänjek täkañ ude.

² Anututä ude täñkentän gamiñirän ämawebe komeni komenitä äneñi kodak täñpän iriri api gabäneñ. Ba unitäño intäjukun ämatä gäkño epmäget kudän kakiniñ api täneñ. Täñpäkañ Yawetä wäpka kodaki kubä gäweränkañ ugänpän api gäwet täneñ.

³ Bureni, Yawe Anutukatä gäk gabängärip api täñpek, ämatä porak gwäki ba notek merärokita gäripi nadäk täkañ ude.

⁴ Kadäni uken wäpka Eñi Sinsim yän wari nämo api gäwetneñ, ba Kome Waki Kawuki yän wari nämo api gäwetneñ. Nämo, wäpka kodaki kubä ñode api gäwetneñ;

Anututä gäripi pähap nadän gamik täyak.

Ba kubä ñode api gäwetneñ;

Äpi nitek.

U imata, Yawetä gabänpän gäripi pähap api nadän gamek, ba komekawä webenita ude äneñi api yäpek.

⁵ Äma gubañitä webe gubañi, ämakät nämo pärani ukät epmänpän bok itdeño udegän äma gäk täñpän gepmañkuko unitä gäk webenita api yäpek.

Ude täñpän äma gubañitä webeni kodaki kañpän gäripi pähap nadän imik täyak udegän Anutukatä gabänpän gäripi pähap api nadän gamek.

⁶ Eruk, Jerusalem yewa watäni itta äma yepmañkuro u kepma ba bipani meni nämo täñpipineñ. Äbot täñpani in Yawetä täñkentän tamikta gera yäk täkañ in itpäñ-nadäk nämo täñpän gera pen yänjirä inta nämo api guñ täwek.

⁷ Gera ehuranigän yänjirä Jerusalem äneñi täñkehärom täñirän ämawebe äbori äbori iñamiken intäjukuninik ude irirän kañkañ biñam kañ yäwut.

[†] 62:4 1Pi 2:10; Jon 3:29; 2Ko 11:2; Efe 5:25-27

- ⁸ U imata, Yawetä yänkehäromtak man ñode yänkuko uwä kerik ehäromitä bureni api pewän ahäwek; Ketem piäjinken nanik iwan yabän äwaräkuk täñira wari nämo päbä api yäpneñ. Ba äma ban nanik udegän, yabän äwaräkuk täñira wain ume injin täñpani wari nämo päbä api yäpneñ.
- ⁹ Nämo, ketem piñkuño unitäño bureni u injin nañpän Yawe näkño wäpna biñam api yäpmän akuneñ. Ba wain piä täñpän watäni it täñkuño u imaka, injin wain ume täkätpän näkño kudupi yot gänañ naniñ oretta api näneñ.

Yäpätägak äma bureni äbätak!

¹⁰ Unita ämawebe Jerusalem täño yewa gänañ itkañ in kudup akumañ gägäniken kut. Kuñpän ämawebe ämnayän täkañ unita kädet yäpä-tägawut. Kubat-kubat wejämänpän mobä kädet miñin pätkañ u kudup yäpmän kewewut. Ude täñjirä ämawebe komeni komenitä ñode api kañpän nadäneñ; Yawetä ämawebeniye äneñi yämagurayän täyak yän api nadäneñ.

¹¹ "Nadäkañ? Yawe uwä yänahäk man ñode pewän komeni komeni kuñat moreñkuk; Saion ämawebe ñode kañ yäwerut; Tämagutta yäwani u äbätak. Täñkañ ämawebe iwan kerik terak nanik yäyomägatkuo u bok yäpmän äbätak! ¹² Eruk ämawebe unita Kudupi Ämawebe, Yawetä iwan keriken nanik yämagurani yän api yäwetneñ. Täñpakañ Jerusalem, wäpka ñode api gäwetneñ; Yotpärare gäripi pähap, ba Yotpärare Yawetä äneñi päbä irani yän api gäwetneñ.

Aisaia 63:7-10

Anututä Isrel ämawebe nadän yämikinik täñkuko unitäño manbiñam

63 ⁷ Yäke! Yawe täño orakoraki säkgämän unitäño mebäri yänahawayän. Ba unitäño täktäki täga unita yänpän wäpi yäpmän akwayän.

Yawe uwä Isrel ämawebe ninta butewaki nadän nimiñpän nadän nimikinik täk täyak. Täñkañ imaka säkgämän säkgämän mäyap täñ nimik täyak.

⁸⁻⁹ Nadäkañ? Yawetä ñode yänkuk; Äbot ñowä näkñaken äbot.

Ämawebe uwä täñnäkñatpän mäde nämo api ut namineñ.

Yawetä ude yänpän komi bäräpiken nanik yämagutkuk.

Komi bäräpi nadänkuño u komi bäräpi bok nadänkuñ.

Ba täñkentän yämiñkuko uwä añero ini dubiniken irani unitä bumik täñkentän yämiñkuk.

Uwä nadän yämikinik täñkañ butewaki nadän yämiñpän wädän tädotpän yepmañkuk.

^u 62:11 Ais 40:10; Rom 10:11-13; Rev 22:12

Ude täñkañ kadäni käronji boham watäni säkgämän itpäñ yämagut yäpmän kuñatku.

- ¹⁰ Ude täñkuko upänkañ peñawäk kädet terak Kudupi Munapikita bäräpi imiñku. Ude täñirä Yawetä ini-tägän iwani däkñepñäñ äboriyekät ämik täñku.

Aisaia 66:10-14

Jerusalemtä irit säkgämän api kañ-ahäwek

66 ¹⁰ Ämawebe Jerusalemtä gäripi nadäk täkañ in Jerusalem kome mähemkät oretoret täñput.

Ba Jerusalemtä butewaki nadäñ imik täkañ in bänep täga penta nadäwut.

- ¹¹ U imata, Jerusalem unitä nonoñi säkgämän tepmän towiñirän nañ tokñek api täneñ. Täñirän täñ-bumbumita gäripi pähap api nadäneñ.

- ¹² U imata, Yawetä ñode yäyak; Nadäkañ? Näkä yäwakañ ahäñ-bumbumtä ume pähaptä-yäñ Jerusalem kome uken tärek-täreki nämo api abäñ irek. Ba äma äbori äbori täño tuñum täñ-bumbumtä ume tokät täkañ ude api täñ imek.

Täñpäkañ äperiye nanakiye ude itkañ Jerusalem täño nonoñi nañirä miñiye naniyetä äperiye nanak bäyañ yepmäñitpäñ mañpä ärowäkañ yeñdatnäñ-datnäñ täk täkañ Jerusalemtä inta ude api täñ tamek.

- ¹³ Bureni, miñiyetä nanakiye yäniñ kämät täkañ ude Yawe näkä api taniñ kawat täwet. Täñira Jerusalem uken kwiniñgän api itneñ.

- ¹⁴ Täñpäkañ u kañpäñ bänepjintä oretoret api täñpek. Täñirän guñjintä wädan gwijikitä-yäñ api kehäromtak täneñ.

Täñpäkañ ñode nadäwut; Yawe näkä täktäkna kehäromi uwä watä ämanaye inta kwawak api täwoñärewet. Täñ iwanayetawä kokwawakna pähap api yäwoñärewet.

Aisaia 66:15-24

¹⁵ U kawut! Yawe uwä kädäp mebet ikek äbatak. Uwä äma kokwawak nadäñ yämik täyak u komi yämikta iwän mänit terak bumik pit kubägän äbatak. ¹⁶ Ämawebe komeni komeni kowata yäpmäkta biñam täkañ uwä Yawetä kädäp mebet kenta päiptä däpmäñirän mäyaptä api kumneñ.

Ämawebe komeni komenitä Anutu gämoriken api itneñ

¹⁷ Täñpäkañ Yawe näkä ñode yäyat; Ämawebe anutu jopi yäniñ oretta kudupi itnayäñ nadäñpäñ kon täk täkañ u, ba nañ yämikiye yäniñ oretta

^v 63:10 Apos 7:51; Efe 4:30 ^w 66:11 Sam 19:10, 119:18; Jon 6:53; 1Pi 2:2

piä tobätken kuk täkaŋ ba ämawebe but tetnaŋ tohari ba ketem ätu näkä taräki yäŋ nadäk täyat u nak täkaŋ uwä, ämawebe udeyani täŋo paotpaori kadäni keräp täyak. ¹⁸Näk unitäŋo bänep nadäk-nadäki ba täktäki u yabäŋpäŋ-nadäk täyat. Unita ärewayäŋ täyat uwä ämawebe äbori äbori man kotäk mebäri mebäri yäŋbutuŋ päbä yepmaŋpa näkŋo kehäromina peŋyäŋek ikek u api käneŋ. ¹⁹Ude täŋpäŋ bämopiken kehäromina kwawak api pewa ahäwek. Täŋkaŋ ämawebe ätu yabäŋ korewayäŋ täyat u äma äbori äboriken api yepmaŋpa kuneŋ. Yepmaŋpa ätu Tasis yotpärareken api kuneŋ. Täŋ ätu Libia äbot ba Lidia äbot, äpa gwäjjikta mebäri nadäwani uken api kuneŋ. Täŋ ätuwä Tubal kome, ba Grik kome api kuneŋ. Bureni, uwä kome ban, wäpna biŋam nämo nadäwani ba epmäget kudän ba peŋyäŋekna nämo kaŋpäŋ nadäwaniken api kuneŋ. Päŋku äma äbori äbori u bämopiken näkŋo wäpna biŋam ärowani u api yäŋahäneŋ. ²⁰Täŋkaŋ notkaye komeni komeni it täkaŋ u yämagut yäpmäŋ kudupi pomna Jerusalem yotpärareken itak uken iron Yawe näka täŋ namikta ude api ämneŋ. U hos, doŋki, kamel ba karis mebäri mebäri uterak api ämneŋ. Yämagut yäpmäŋ ämnayäŋ täkaŋ uwä Isrel ämawebetä ketem, käbot ärutpak täwani gänaŋ peŋpäŋ irona Yawe näkŋo kudupi yotken yäpmäŋ ärok täkaŋ ude bumik api täneŋ. ²¹Ude täŋirä uken nanik ätu bämop äma ude itta api yepmaŋpet, ba ätutä Livai täŋo äbot yäpurärätpäŋ kudupi yotken piä täkta iwoyäŋpäŋ api yepmaŋpet yäk.

²²^x Täŋpäkaŋ Yawe näkä ŋode yäkgän täyat; Kunum ba kome kodaki täŋpayäŋ täyat unitä iŋamnaken pen api it yäpmäŋ kudeŋo udegän wäpjin biŋam ba äpetjiye nanakjiye kämi ahänayäŋ täkaŋ u pen api it yäpmäŋ äroneŋ yäk. ²³Täŋpäkaŋ Komepak Kodakitä Komepak Kodaki, ba Sabat Kadänitä Sabat Kadäni ämawebe äbori äboritä äbä Yawe näka api gwäjin äpmon namik täneŋ. ²⁴^y Täŋkaŋ äpämaŋ kuŋpäŋ ämawebe peŋawäk täŋ namani u kumäŋpäŋ parirä api yabäneŋ. Ämawebe u gupi gänaŋ yamun tärek-täreki nämotä naŋ eräŋirä kädäp mebet tärek-täreki nämotä gupi api ijin yäpmäŋ ärowek. Täŋirä ämawebe komeni komenitä yabäŋirä taräki kubä api täneŋ.

^x 66:22 Ais 65:17; 2Pi 3:13; Rev 21:1 ^y 66:24 Mak 9:48; 1Te 2:15-16; Rev 14:10-11, 19:17-21